

Коноплянко М.С., студентка гр. ЕП-164

Шапуров О.О., к.е.н., доцент – науковий керівник

ПРОЖИТКОВИЙ МІНІМУМ: УКРАЇНА ТА СВІТ

ДВНЗ «Мелітопольський промислово-економічний коледж»

Прожитковий мінімум (далі — ПМ) є основним соціальним стандартом, який застосовується для загальної оцінки рівня життя в Україні і є базою для проведення соціальної політики та розробки окремих державних соціальних програм.

Розглянемо досвід деяких європейських країн щодо методології визначення прожиткового мінімуму.

Чеська Республіка використовує нормативний метод при визначенні ПМ, в основі якого закладено норми споживання продуктів харчування та товарів непродовольчої групи для значної кількості вікових груп. Для розрахунків ПМ використовується інформація про доходи та витрати домогосподарств. Розмір ПМ встановлюється за споживчим кошиком, який розраховується, виходячи з індексу споживчих цін, зважених за питомою вагою відповідних товарів у споживчих витратах. Розмір ПМ може переглядатися, якщо рівень інфляції складе більше 5% на рік. Споживчий кошик містить товари та послуги за 12 головними категоріями для основних соціальних і демографічних груп населення. При визначенні ПМ на сім'ю розглядаються категорії: незабезпечені діти, чоловік/дружина або партнер, батьки. В Австрії ПМ встановлюється залежно від доходів. Поняття ПМ трактується з позиції кредитоспроможності фізичної особи. Під ПМ розуміється частина доходу особи, яку кредитор не має права стягнути для погашення кредиту. Розмір ПМ розраховується залежно від доходу конкретної особи та її зобов'язань з утримання дітей, літніх родичів, інвалідів. У Швейцарії застосовується ресурсний метод. ПМ встановлюється в різних кантонах окремо, оскільки вартість основних компонентів споживчого кошика в них істотно відрізняється. У Великобританії застосовується ресурсний метод. Після оприлюднення державного бюджету Великобританії визначаються стандарти ПМ. Статистичною базою є дані опитування населення — як окремих осіб, так і певних соціальних груп.

Отже, найбільш розвинуті європейські країни використовують ресурсний метод, що обумовлено, в першу чергу, їхніми бюджетними можливостями.

В Україні відповідно до методики розрахунку споживчого кошика визначають, зокрема, і продовольчу її частину. Споживчий кошик містить у собі мінімальний набір продуктів харчування, непродовольчих товарів і послуг, необхідний для забезпечення збереження здоров'я й забезпечення життєдіяльності особи. Для його формування застосовується нормативний метод розрахунку, який ґрунтується на науковообґрунтованих нормативах мінімального споживання продуктів харчування, непродовольчих товарів і послуг.

Прожитковий мінімум України на 2018 рік складається з:

- споживчого кошика (фрукти, овочі, м'ясні і рибні продукти, різні види олії, хлібні продукти, цукор і кондитерські вироби, яйця, чай, кава, спеції, молочні і кисломолочні продукти тощо);
- мінімального набору непродовольчих товарів (одяг, взуття, предмети побуту, засоби гігієни);
- послуг, необхідних для збереження здоров'я і забезпечення життєдіяльності людини, а також різних платежів (комунальні та побутові послуги, транспортні витрати і культурні заходи).